

College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon

Lisette de Wind

Datum

25 juni 2018

Ons kenmerk

Cft 201800140

Pagina

1/4

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Reactie eerste uitvoeringsrapportage 2018 openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Rijna,

Op 11 juni 2018 heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege de eerste uitvoeringsrapportage 2018 (UR) ontvangen. De eerste UR 2018 moest uiterlijk 30 april 2018 zijn ingediend. Het Cft heeft in mei richting u en de gedeputeerde van financiën zijn zorgen geuit over het uitblijven van de eerste UR 2018. In een brief gedateerd 29 mei 2018 heeft uw bestuurscollege uitstel verzocht voor het indienen van de 1^e UR 2018 tot 16 mei 2018. Pas op 11 juni 2018 heeft het Cft de eerste UR 2018, tevens voorzien van de eerste begrotingswijziging 2018 (BW), ontvangen. Tijdens het bezoek van het Cft aan Bonaire op 19 juni 2018 is met uw bestuurscollege indringend gesproken over het niet tijdig indienen van diverse verantwoordingsinformatie.

Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft op de ingediende eerste UR. Het advies op de eerste BW 2018 ontvangt u in een afzonderlijke brief.

Begrotingsuitvoering

In de eerste UR 2018 wordt door het openbaar lichaam Bonaire (OLB) USD 24,0 miljoen aan baten en USD 14,3 miljoen aan lasten gepresenteerd met als gevolg een overschot van USD 9,7 miljoen. Het OLB verwacht in de komende kwartalen tekorten waardoor eind 2018 de begroting sluit met een nihil saldo.

In het eerste kwartaal 2018 heeft het OLB de jaarlijkse facturen voor erfpacht (USD 2,8 miljoen), grondbelasting (USD 1,4 miljoen) en motorrijtuigenbelasting (USD 2,3 miljoen) verzonden. Tevens zijn taxatieve aanslagen autoverhuurbelasting verzonden voor de jaren 2013 t/m 2018 (USD 1,2 miljoen). Het OLB heeft de gefactureerde bedragen als baten verantwoord in het eerste kwartaal 2018. Uit voorzichtigheid houdt het OLB er rekening mee dat niet alle gefactureerde bedragen kunnen worden geïncasseerd, echter dit wordt als negatieve baten in de komende kwartalen verwerkt middels de eerste BW 2018.

Het Cft adviseert u in overleg te treden met uw accountant of de baten uit hoofde van de taxatieve aanslagen autoverhuurbelasting 2013 t/m 2017 in 2018 of in de jaarrekening 2017 dienen te worden verantwoord.

Liquiditeit

Conform het Geïntegreerd Middelenbeheer (GMB) ultimo maart 2018 bedraagt de liquiditeitspositie van het OLB circa USD 13,1 miljoen. Op basis van uw administratie is USD 7,3 miljoen geormerkt voor bijzondere uitkeringen waardoor een saldo van USD 5,8 miljoen aan vrij besteedbare middelen resteert. Ultimo 2017 was circa USD 9,5 miljoen aan vrij besteedbare middelen beschikbaar, in het eerste kwartaal 2018 is er dus sprake van een afname van circa USD 3,7 miljoen, voornamelijk doordat de kortlopende schulden in het eerste kwartaal 2018 zijn afgenomen en doordat in de vierde UR 2017 het saldo bijzondere uitkeringen te laag was geadministreerd.

Het Cft adviseert om een prudent liquiditeitsbeheer te blijven voeren zodat het werkkapitaal, dat gedurende 2017 positief is geworden, positief blijft.

Personeel

Uit de eerste UR 2018 blijkt dat het OLB eind maart 2018 in totaal 338 FTE in dienst heeft, 330 FTE regulier en 8 FTE voor projecten. De personeelslasten van het eerste kwartaal 2018 bedroegen USD 4,0 miljoen.

De begroting 2018 gaat uit van 338 FTE regulier in dienst en USD 19,7 miljoen aan personeelslasten. Als zodanig is het OLB binnen de goedgekeurde begroting 2018 gebleven. De begroting 2018 geeft ruimte voor het invullen van vacatures, voor de jaarlijkse periodieken, voor het opvangen van de hogere lasten in het 2^e kwartaal (vakantiegeld) en het 4^e kwartaal (eindejaarsuitkering) en ten dele voor het verwerken van de nieuwe CAO 2018-2020.

In uw brief gedateerd 18 mei 2018 heeft u het Cft nader geïnformeerd over de invulling van de 8 FTE cruciale functies. Gebleken is dat op dat moment 4 FTE cruciale functies nog niet waren ingevuld. Voor 2 FTE was onvoldoende begrotingsruimte beschikbaar die middels de eerste BW 2018 alsnog wordt gecreëerd. Het Cft adviseert u om na goedkeuring van de eerste BW 2018 het sollicitatieproces voort te zetten. Het Cft adviseert het OLB om de andere 2 FTE cruciale functies op korte termijn in te vullen.

Verder constateert het Cft dat het OLB meer dan begroot gebruik maakt van externe inhuur middels Overeenkomsten van Opdrachten (OVO's). Er zijn 17 FTE externen werkzaam, waar de begroting 2018 uitgaat van 15 FTE (beide aantallen exclusief ondersteuning fractiekamers eilandsraad). De lasten voor externe inhuur over het eerste kwartaal 2018 bedragen USD 0,2 miljoen. Voor geheel 2018 is USD 1,6 miljoen begroot, in de eerste BW 2018 wordt voorgesteld dit bedrag te verhogen naar USD 1,8 miljoen.

Financieel beheer

De eerste UR 2018 bevat eveneens het verbeterplan financieel beheer. Deze gaat in op de voortgang van 6 projecten en 3 beleidsplannen en voorziet in een bijgewerkte planning per project of beleidsplan. Uit de bijgewerkte planning blijkt dat het OLB niet meer verwacht eind 2018 het gehele verbeterplan te hebben afgerond. Het project "Opzetten van een projectadministratie voor het monitoren van niet uit de balans blijvende verplichtingen" zal pas in het derde kwartaal van 2019 worden afgerond.

Wat betreft het verbeterplan financieel beheer:

- Blijkt uit de bijgewerkte planning dat de projecten "Waardering van de post onvoorzien" en "Waardering van de post kortlopende schulden" in de afrondende fase zijn. Het Cft ontvangt graag een bevestiging bij de formele afronding van deze projecten en informatie waaruit blijkt dat de met deze 2 projecten beoogde resultaten zijn bereikt.
- Dienen de projecten "Onzekerheden rondom de administratieve organisatie en interne controle van diverse opbrengsten" en "Beschrijving Administratieve Organisatie en interne controle Directie Ruimtelijke Ontwikkeling" eind 2018 afgerond te zijn. Echter, het OLB heeft voor deze 2 projecten nog geen formele overeenkomst getekend met externe partijen die deze projecten zullen uitvoeren. Het Cft maakt zich derhalve zorgen over de voortgang en daarmee de haalbaarheid van de nu opgenomen planning. Het Cft adviseert u hier extra aandacht aan te schenken zodat de planning wordt gerealiseerd.
- Is recent met een adviesbureau een contract afgesloten voor de uitvoering van het project "Waardering van debiteuren en belastingvorderingen". De bijgewerkte planning gaat uit van afronding in oktober 2018.
- Naast de 6 projecten is in het verbeterplan financieel beheer eveneens opgenomen dat in 2018 een grondbeleid, een dividendbeleid en een subsidiebeleid worden opgesteld. Voor het finaliseren van het dividendbeleid is het noodzakelijk dat het OLB de vacante posities bij de Raad van Commissarissen en de directies bij de overheidsdeelnemingen invult. Het Cft adviseert u dan ook om hierop te acteren.

Conform de Code Corporate Governance behoren alle overheidsdeelnemingen uiterlijk 5 maanden na afloop van het jaar hun jaarcijfers aan het OLB in te dienen. Het OLB dient er zorg voor te dragen dat de jaarrekeningen van de overheidsdeelnemingen tijdig worden ingediend opdat mogelijke financiële, economische en bestuurlijke risico's in de voorbereiding op de begroting 2019 en de jaarrekening 2017 kunnen worden meegenomen. Het Cft adviseert u bij de samenstelling van de jaarrekening 2017 rekening te houden met de bevindingen van de accountant over dit onderwerp om zo stappen te zetten in de richting van een goedkeurende accountsverklaring vanaf 2020.

In het verleden heeft het OLB overwogen om het hoofd financiën niet ook te belasten met de uitvoering van het verbeterplan financieel beheer, echter is dit nu wel het geval. Ook vanwege diverse openstaande vacatures op de afdeling financiën heeft dit een hoge werkbelasting bij het hoofd financiën tot gevolg.

In onze brief van 18 april 2018 met kenmerk Cft 201800098 heeft het Cft ingestemd met het (continueren van het) gebruik van de creditcard op naam van het OLB, onder de voorwaarde dat binnen 1 maand een creditcard procedure wordt opgesteld door financiën en geaccordeerd door het BC.

Kenmerk
Cft 201800140
Blad
4/4

In uw brief gedateerd 18 mei 2018 heeft u conform de gestelde voorwaarde de door het BC goedgekeurde procedure opgestuurd. Het Cft wil u er op attenderen dat deze procedures per meteen gehanteerd dienen te worden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd financiën van het openbaar lichaam Bonaire